

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาเพศชาย และเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 17 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 12 แห่ง ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งสิ้น 849,859 คน ศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2549

2. มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 17 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 12 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ และมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ในระดับปริญญาตรี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของยามานะ (Yamane, 1967) ที่ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน เพื่อความเหมาะสมของการใช้สถิติในการเปรียบเทียบ ผู้วิจัย ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 800 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 17 แห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มโดยการจับสลากมาทั้งหมดหนึ่ง ได้มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 แห่ง คือ

- 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 4) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 5) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 6) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 9) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 แห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มโดยการจับสลากมาทั้งหมดหนึ่ง ได้มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 6 แห่ง คือ

- 1) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- 2) มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
- 3) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- 4) มหาวิทยาลัยสยาม
- 5) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- 6) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

1.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนจำนวน (Quota Sampling) ได้จำนวนนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวนกลุ่มละเท่า ๆ กัน แบ่งเป็นกลุ่มละ 400 คน ดังนี้

มหาวิทยาลัยของรัฐ / เอกชน	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	เพศชาย	เพศหญิง	
มหาวิทยาลัยของรัฐ (จำนวน 9 แห่ง)			
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23	23	46
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	23	23	46
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	22	22	44
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง	22	22	44
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	22	22	44
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	22	22	44
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	22	22	44
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	22	22	44
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	22	22	44
รวม	(200)	(200)	(400)
มหาวิทยาลัยเอกชน (จำนวน 6 แห่ง)			
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	34	34	68
- มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	34	34	68
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม	33	33	66
- มหาวิทยาลัยสยาม	33	33	66
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	33	33	66
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	33	33	66
รวม	(200)	(200)	(400)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยข้างต้นใช้วิธีเลือกเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบตามจำนวนต้องการ

3. ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์ รวมทั้งสิ้น 800 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ แบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตนักศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานศึกษา
4. รายได้ต่อเดือน
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ไม่มีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมนันทนาการที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ความถี่ในการมีส่วนร่วมกิจกรรม (วัน/สัปดาห์) ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม (ชั่วโมง/วัน) มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) และคำถามปลายเปิด (Open Ended) โดยกิจกรรมนันทนาการมีทั้งหมด 10 ประเภทได้แก่

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการศิลปะหัตถกรรม
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา
3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการการเดินร่ำ
4. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
5. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการการละคร
7. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก
8. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง
9. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง
10. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูดย เขียน)

การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น

1. ศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งหนังสือหลักสูตร หนังสือคู่มือนักศึกษา วารสาร บทความวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้อง
2. ปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อออกแบบเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสาร และรายงานการวิจัย รวมถึงงานวิจัยทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภททั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาแล้วข้างต้น มาปรับปรุงประยุกต์สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยครอบคลุมเนื้อหาทาง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิต นักศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสม
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือจนสามารถครอบคลุมงานวิจัยที่ศึกษาแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความเหมาะสมชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมในเรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิต นักศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเหมาะสมดังกล่าว โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่เหมาะสม

4. นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิต นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาถึงค่าที่คำนวณได้ในแต่ละข้อคำถาม ดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อคำถามมีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม แต่ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ต้องนำข้อคำถามนั้นไปปรับปรุงแก้ไข จากค่าที่คำนวณได้พบว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิต นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการของนิสิต นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังมหาวิทยาลัยที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาอนุมัติให้เก็บข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย แบบสอบถามไปติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาจการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS 11.5 for WINDOWS: Statistical Package for the Social Sciences for the Microsoft WINDOWS Version 11.5) ในการดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิต นักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา รายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามใน ตอนที่ 2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ วิเคราะห์ข้อมูล เดินทาง มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ วิธี Chi-square แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง